

MEMO

Aan : Projectteam 701985
Van : Saskia Smits
Onderwerp : Onderbouwing Natuurcompensatie Gemaal ONWP
Datum : 5 september 2018
Nummer : DMSP-1370960



Project Gemaal Oud-en Nieuw-Wateringveldschepolder

Uit de analyse van het watersysteem in de Oud- en Nieuw-Wateringveldsche polder is naar voren gekomen dat het bestaande gemaal langs de Zweth te weinig capaciteit heeft om de bemaling van de polder ten tijde van piekbuien te garanderen. Uit onderzoek bleek het vergroten van de capaciteit van het bestaande gemaal structureel niet mogelijk is. Daarom is gekozen voor de bouw van een nieuw gemaal ter hoogte van de Van Luyklaan/N222. Uit waterstaatkundig oogpunt is een gemaal langs de Lange Watering op de huidige projectlocatie het meest gunstig. Uit analyse blijkt dat met de plaatsing van het nieuw gemaal alle bekende watersysteemknelpunten in het gebied worden opgelost. De locatie van het gemaal is echter in een ecologische verbindingszone. In deze zone geldt de beleidsregel dat geen ruimtelijke ontwikkelingen zijn toegestaan die de beoogde natuurfunctie op lange termijn onmogelijk maken. Aangezien er geen alternatieve locatie is die buiten de ecologische zone valt, worden er extra maatregelen genomen om de natuurfunctie ter plaatste te verbeteren en het nieuwe gemaal zo goed mogelijk in te passen.



Figuur 1: Natuurambitiekaart Provincie Zuid-Holland
(<http://pzh.b3p.nl/viewer/app/Natuurbeheerplan>)

Huidige ecologische waarde

In 2018 heeft het Hoogheemraadschap een natuurtoets uit laten voeren door Kragten. Uit deze toets blijkt dat de flora voornamelijk bestaat uit algemeen voorkomende soorten van voedselrijke bodem en een aantal jonge boompjes. De berm van het fietspad was ten tijde van het veldbezoek in april gemaaid. Het water zelf bevat naast eendenkroos geen onderwatervegetatie. De fauna bestaat uit algemeen voorkomende soorten vogels en zoogdieren. De huidige ecologische kwaliteit is laag voor amfibieën, vissen en vleermuizen. De oevers van de watergang langs het fietspad is aan beide zijden gedeeltelijk beschoeid. Op de niet beschoeide oevers is er wat ruimte voor riet en opschot van wilg aan de van Luyklaan-zijde.



Figuur 2: Huidige situatie rond gemaallocatie. Links: Aanzicht watergang met aan het eind de geplande locatie voor het gemaal. Rechts: Aanzicht fietspad (foto's 13-4-2018)

Ecologische ambities en streefbeeld

De projectlocatie ligt in de ecologische verbindingszone Solleveld / Westduinpark – Stadslandschap Rijswijk. Uit het herziene nota Ecologische verbindingen (bijlage 1) blijkt dat de gewenste natuurtype voor de smalle corridor langs de watergang voornamelijk moeraszone met stroken bloemrijk grasland is voorzien.



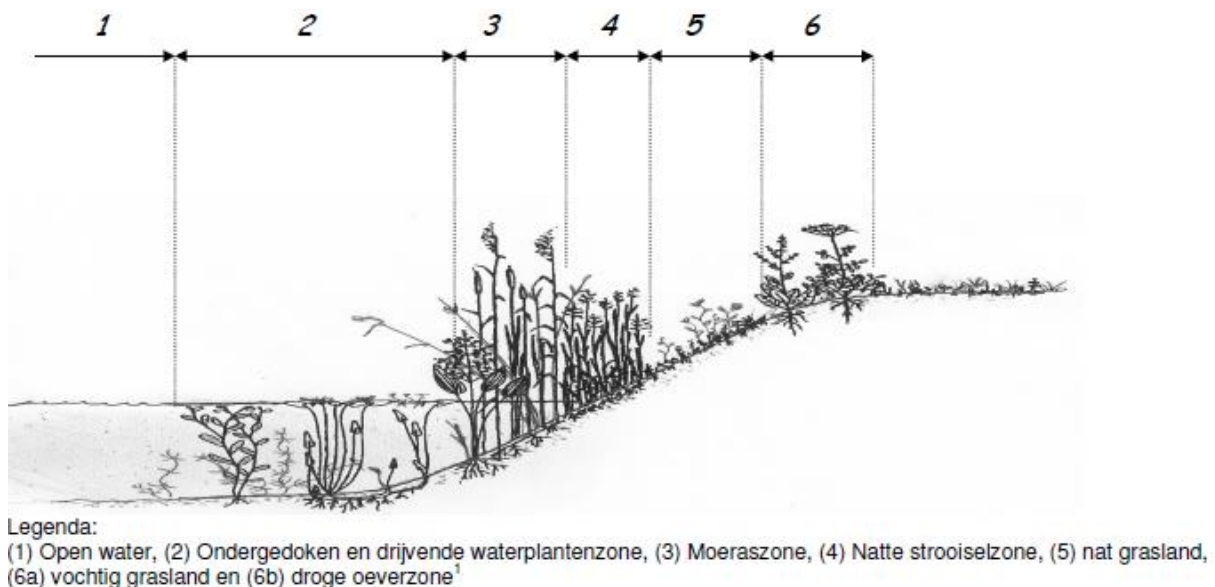
Figuur 3: Een aantal doelsoorten voor de verbindingszone v.l.n.r.: Fuut, Glassnijder, Snoek

Inpassing gemaal

De bouw van het gemaal zal een toename van verharding betekenen in het gebied, waar ecologische ontwikkeling niet meer mogelijk is. Met de gemeente is inmiddels afgesproken dat een aparte toegangsweg naast het fietspad niet doorgaat. De inrit langs de van Luyklaan wordt aan 1 zijde van een bochtstraal voorzien in grasbeton en aan de andere zijde iets verbreed. Ook wordt op de kruising van de fietspaden een bochtstraal aangebracht in grasbeton. Langs het fietspad komt een strook van 1 meter grasbetontegels om een uitwijkmogelijkheid te creëren voor werkverkeer. Daarnaast wenst het Hoogheemraadschap een inrit voor het gemaal om werkverkeer veilig op het gemaalterrein te laten komen en te verlaten. Deze inrit zal ongeveer 50m² verharding met grasbetontegels bedragen. De ruimtelijke inpassing van het gemaal is zo klein mogelijk gehouden zonder afbreuk te doen aan de verkeersveiligheid.

Gezien het gemaal aan het einde van de watergang ligt, zal de impact op het ecologisch netwerk zeer laag zijn. Daarnaast vormt de N222 met de fietstunnel en brug een dermate barrière dat er weinig ontwikkelmogelijkheden zijn voor flora en fauna om het gebied langs de watergang te verbinden met de Zweth. Ook geeft het dichtbebouwde kassengebied verstoring voor veel doelsoorten, waardoor de ontwikkelmogelijkheden in de ecologische zone beperkt zijn.

Desondanks wil het Hoogheemraadschap investeren in ecologische kwaliteit en ziet mogelijkheden om de kwaliteit van de watergang te verhogen. Er is ruimte voor de aanleg van een natuurvriendelijke oever over een lengte van ongeveer 220 meter aan de fietspadzijde. Het ontwerp van de oever wordt opgesteld aan de hand van de algemene regels voor natuurvriendelijke oevers, welke door het Hoogheemraadschap is opgesteld. Door te variëren met de breedte van de watergang en het oevertalud kan er meer diversiteit in de verschillende oeverzones ontstaan.



Figuur 4: Oeverzones natuurvriendelijke oever

De 6 jonge boompjes die nu op de gemaallocatie staan worden verplant of op een andere wijze gecompenseerd in overleg met de gemeente. Naast het gemaal is ruimte voor lage tot middenhoge struiken, voor bomen is door de hoogspanningsmasten geen ruimte. De kade is door de gemeente ingezaaid met een bloemrijk mengsel, maar dit is niet overal goed aangeslagen. Gezien er gewerkt moet worden in de kade ten behoeve van de uitstroom, willen we investeren in het opnieuw inzaaien van de onderberm/talud van de kade met een

kruiden/bloemrijk mengsel. Met de gemeente moet een beheerplan worden opgesteld om het onderhoud aan te sluiten op de ecologische waarden. Ook wordt het gemaal voorzien van visvriendelijke pompen met lager toerental om schade aan vissen zo veel mogelijk te beperken. Met deze maatregelen wordt invulling gegeven aan het streefbeeld van de ecologische zone en het effect van het nieuwe gemaal gecompenseerd.



Figuur 5: Voorbeeld natuurvriendelijke oever (Barneveld, juli 2003)

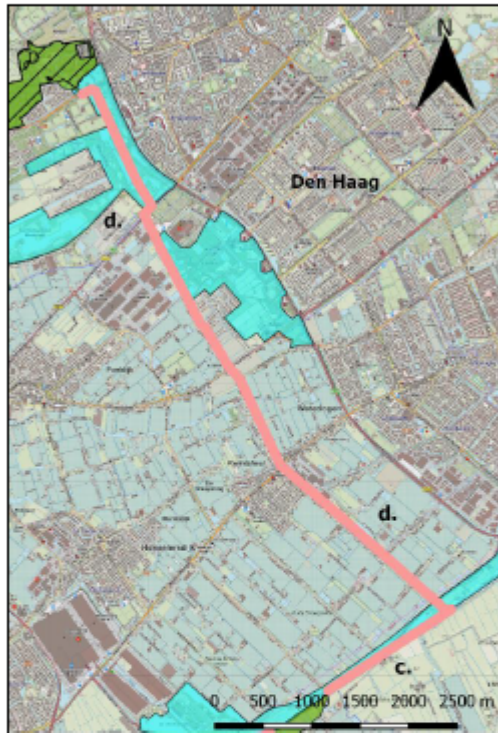
Bijlage 1: Ecologische zone Solleveld / Westduinpark – Stadslandschap Rijswijk

d. Solleveld / Westduinpark – Stadslandschap Rijswijk (28, 112)

<i>Status:</i> prioriteit 3.	<i>Lengte:</i> ca. 7 kilometer.
<i>Type:</i> Moeras- en bosverbinding	<i>Beoogde breedte:</i> 25-50 meter.

Beheertypen (de procentuele verdeling geeft globaal de ambitie weer)

N14.02 Hoog- en laagveenbos (20%), N05.01 Moeras (30%), N04.02 Zoete plas (30%), N12.02 Kruiden- en faunairijk grasland (20%).

**Ambitie en streefbeeld**

Dit wordt een gevarieerde verbinding met zowel bos-, moeras-, als graslandelementen. Het beoogde tracé is voorzien door vrij dicht bebouwd (kassen)gebied. De mogelijkheden zijn hierdoor beperkt. De ambitie is om toch een aaneengesloten verbinding te krijgen die geschikt is voor verschillende soort(groep)en. Mogelijk is de corridor op sommige plaatsen smal. De verbinding wordt grotendeels aangelegd langs watergangen; het aansluiten op bestaande lijnvormige structuren biedt de meeste kansen voor realisatie. De oevers worden waar mogelijk afgegraven en omgevormd tot (smalle) natuurvriendelijke oevers. Waar de corridor breed genoeg is worden stroken bloemrijk grasland ingericht en zijn verspreid bosjes met struweel en hogere bomen aanwezig. In de stapstenen zijn gevarieerd bosjes aanwezig met een goed ontwikkelde zoom-, en mantelovergang naar bloemrijk grasland. Ook worden hier poelen gegraven of kan de moeraszone wat breder worden.

Deze verbinding loopt globaal van de N2000-duingebieden Solleveld en Westduinpark in zuidoostelijke richting. Hier loopt hij achtereenvolgens langs de (natuur- en) recreatiegebieden Madestein en De Uithof, dan

loopt hij een stuk door het glastuinbouwgebied bij Wateringen om vervolgens aan te sluiten op verbinding c, waardoor aangesloten wordt op de recreatiegebieden Elsenburgerbos, Wilhelminapark en Hoekpolder.

Ter hoogte van Madestein en De Uithof is de verbinding reeds ingericht met natuurlijke waterpartijen, en bosjes.

Doelsoorten

Zoogdieren: dwergspitsmuis, hermelijn, bunzing, wezel. Amfibieën: rugstreeppad. Vlinders: argusvlinder, bruinzandoogje, zwartsprietdikkopje, grootdikkopje, kleine parelmoervlinder. Libellen: vroege glazenmaker, glassnijder, gewone pantserjuffer, grote roodoogjuffer. Vissen: bittervoorn, kleine modderkruiper, paling, driedoornige stekelbaars, snoek.

Vogels die deze verbinding als broedbiotoop (kunnen) benutten zijn: moerasbroeders als fuut, waterhoen, blauwborst, rietzanger en op termijn bos/parkbroeders zoals boomkruiper, ransuil, boomvalk.

Knelpunten

Geen.

Bijlage 2: Ontwerp gemaal en verharding

Deze bijlage wordt als apart document bijgevoegd.

Bijlage 3: Natuurtoets Kragten

Deze bijlage wordt als apart document bijgevoegd.